

Büntetőeljárásban meghozott ítéletekre vonatkozó közérdekű adatigénylés teljesítése

Ügyiratszám: NAIH-5926-2/2012/V

Dr. Cseh Attila úr részére
elnökhelyettes

Szegedi Törvényszék

Szeged

Pf. 408
6701

Tisztelt Elnökhelyettes Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) írt levelében állásfoglalást kért egy, a törvényszékhez benyújtott közérdekű adatigényléssel kapcsolatban. Az igénylő a Btk. 173/A-173/H §-ában foglalt bűncselekmények (egészségügyi beavatkozás, az orvostudományi kutatás rendje, egészségügyi önrendelkezés elleni cselekmények) alapján lefolytatott büntetőeljárásokban született ítéleteket igényelte az általa nem megismerhető adatok kitarásával.

Az ügyben az alábbi tájékoztatást adom. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontja alapján közérdekű adat: *az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.*

Ugyanezen § 6. pontja szerint közérdekből nyilvános adat: *a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.*

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

Álláspontom szerint a büntetőügyekben meghozott bírósági ítélet és annak indokolása fő szabály szerint közérdekű adat. A levelében említett szempontok szerinti adatigénylésre az Infotv. szabályait kell alkalmazni, vagyis az közérdekű adatigénylésnek minősül így a törvény 26-31 §-ai alapján kell elbírálni és teljesíteni. Az Infotv. 28. § (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy, ha az adatigénylés nem egyértelmű (például jelen esetben az adatok (ítéletek)

keletkezésére nem állapít meg időintervallumot az igénylő), az adatkezelő az adatot igénylőt felhívhatja az igény pontosítására. Természetesen a meghozott ítéletre vonatkozó adatigénylés teljesítésekor figyelemmel kell lenni a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 166. §-ának szabályaira, amely szerint:

(1) A Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatban szereplő személyek azonosítását lehetővé tevő adatokat olyan módon kell törölni, hogy az ne járjon a megállapított tényállás sérelmével. Egyebekben a határozatban szereplő egyes személyeket az eljárásban betöltött szerepüknek megfelelően kell megjelölni.

(2) A közzétett határozatban – ha törvény másként nem rendelkezik – nem kell törölni

a) az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv és – ha törvény kivételt nem tesz – az e minőségében eljáró személy családi és utónevét, illetve neveit (a továbbiakban együtt: nevét), továbbá beosztását, ha az adott személy az eljárásban közfeladatának ellátásával összefüggésben vett részt,

b) a meghatalmazottként vagy védőként eljáró ügyvéd nevét,

c) az alperesként perveztes természetes személy nevét, továbbá jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet nevét és székhelyét, ha a határozatot olyan ügyben hozták, amelyben jogszabály alapján közérdekű igényérvényesítésnek helye van,

d) a társadalmi szervezet vagy alapítvány nevét, székhelyét és képviselőjének nevét,

e) a közérdekből nyilvános adatot.

(3) Ha a nyilvánosságot a tárgyalás egészéről vagy egy részéről kizárták, és a nyilvánosság kizárását megalapozó, törvényben meghatározott érdek védelme másképpen nem biztosítható, a határozat egyes részeinek vagy a határozat egészének a gyűjteményben való megjelentetését mellőzni, illetve a közzétett határozat egyes részeit vagy a határozat egészét a gyűjteményből törölni kell.

(4) Az egy részében vagy egészében zárt tárgyalás alapján hozott határozatnak a Bírósági Határozatok Gyűjteményéből való törlését vagy a közzététel mellőzését polgári eljárásban a fél, büntetőeljárásban a sértett kérheti. A kérelmet az érintett legkésőbb a határozat közzétételét követő egy évig az OBH elnökéhez terjesztheti elő, aki haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem kézhezvételétől számított öt munkanapon belül gondoskodik a kérelem teljesítéséről.

(5) A minősített adat védelmét a bírósági határozatok közzétételekor is biztosítani kell.

(6) A határozat szövegében az e §-ban meghatározottakon túl további szerkesztés nem végezhető.

Az adatvédelmi szabályozás tükrében kétségtelen, hogy az anonimizálást (a személyes adatok törlését) nem csupán a névadatok tekintetében kell megvalósítani, hanem annak azt kell eredményeznie, hogy az érintetteket ne lehessen egyáltalán kapcsolatba hozni az adott döntéssel. Az azonosítás ugyanis nem csak név által történhet, számos egyéb olyan körülmény van, amely az azonosítást lehetővé teszi, amelyből az érintett kilétére következtetés vonható le. (Ilyenek lehetnek példának okáért az elkövető monogramja, a bűncselekmény helyszíne, időpontja stb.) Az anonimizálás tehát az azonosítást nem feltétlenül gátolja meg. A 95/46/EK irányelv 29. cikke szerint létrehozott Munkacsoport 2007. július 20-án 4/2007. számon véleményt fogadott el a személyes adat fogalmáról. Az irányelv meghatározása alapján a természetes személy „közvetlen vagy közvetett módon azonosítható, különösen egy azonosító számra vagy a személy fizikai, fiziológiai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy társadalmi identitására vonatkozó egy vagy több tényezőre történő utalás révén.” Az adott személyt azonosítani lehet tehát olyan jellegzetes kritériumok kombinációja révén, amelyek alapján a jellemző csoportismérvek (kor, foglalkozás, lakóhely stb.) miatt fel lehet őt ismerni, azaz minden olyan tény, körülményt figyelembe kell venni, amely az azonosíthatóságot lehetővé teszi.

Az Infotv. 30. § (1) és (2) bekezdése alapján: *ha a közérdekű adatot tartalmazó dokumentum az igénylő által meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni.*

(2) Az adatigénylésnek közérthető formában és – amennyiben ezt az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv aránytalan nehézség nélkül teljesíteni képes – az igénylő által kívánt technikai eszközzel, illetve módon kell eleget tenni. Ha a kért adatot korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető az adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is. Az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni.

Ha az adatigénylés jelentős terjedelmű, vagy nagyszámú adatra vonatkozik akkor a teljesítési határidő 15 nappal meghosszabbítható (29. § (2) bekezdés). Az Infotv. 29. § (4) bekezdésében szereplő Kormányrendelet (Infotv. 72. § (1) b) pont) amely az adatigénylések jelentős terjedelmének megállapítására irányadó szempontokat, az ezzel összefüggő másolatkészítésnél figyelembe vehető költségelemek szabályait tartalmazná, még nem született meg, így kizárólag a másolatkészítéssel összefüggésben állapítható meg költségtérítés (Infotv. 29. (3) bekezdés), amely önköltséget jelent, és nyereségelemet nem tartalmazhat. A többi felmerült költséget jelenleg a közérdekű adatot kezelő szerv viseli.

A személyes adatok védelmét, valamint a közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatok megismerését érintő ügyben a jövőben is forduljon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz bizalommal.

Budapest, 2012. november 19.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök